

Het recreatief gebruik

van het Veluwetransferium Posbank

L. de Schutter, R. Beunen & R. Oosterhaven

Het recreatief gebruik van het Veluwetransferium Posbank

Lauran de Schutter
Raoul Beunen
Ruud Oosterhaven

Wageningen Universiteit
Departement Omgevingswetenschappen
Leerstoelgroep Landgebruiksplanning

April 2011

Veluweransferium

Karel is 43 jaar en heeft met zijn vriend Peter afgesproken bij het Veluwetransferium. Hij komt een paar keer per jaar op het Veluwetransferium, ook wel eens met zijn partner of met familieleden. Peter en Karel komen nu om te wandelen, dat doen ze graag in de herfst. Ze gaan ook wel eens mountainbiken. Karel komt vanaf zijn woonplaats en is 15 minuten onderweg geweest. Hij komt vaker bij het Veluwetransferium en kent het gebied. Van de P-Veluwe had hij nog niet gehoord en de uitgedeelde folder gaf hem dan ook nieuwe informatie. Hij heeft de auto gepakt, omdat hij de afstand te groot vond en vanwege het gemak.

Karel en Peter zijn van plan een lange wandeling te maken, ze denken hier ongeveer 2 tot 4 uur voor nodig te hebben. Naast de gemarkeerde wandelroutes maken ze ook gebruik van het bezoekerscentrum. Daarnaast brengen ze geregeld een bezoek aan een van de horecagelegenheden. Ze parkeren bij het Veluwetransferium omdat daar vandaan verschillende routes starten.

Karel en Peter ervaren het gebied als redelijk druk. De drukte vormt dan ook de grootste hinderbron, het is soms lastig om te parkeren. Hiermee samenhangend ondervinden ze last van mountainbikers tijdens het wandelen. Toch zijn ze wel tevreden, ze geven het Transferium een 7,9.

Paviljoen de Posbank

Maaïke en Jesper zijn beide achterin de veertig jaar en inmiddels acht jaar getrouwd. Ze komen vanaf hun woonplaats, ongeveer 30 minuten vanaf het Paviljoen gelegen. Deze afstand is voor hun veel te lang om niet met de auto te komen, daarnaast vinden ze het ook lekker om met hun auto te rijden. Ze komen om te wandelen en even lekker te recreëren in de natuur. Ze nemen de fiets eigenlijk nooit mee en zijn ook blij dat er weinig mensen hun hond meenemen. Maaïke en Jesper kennen het Paviljoen omdat ze er vaker komen, doorgaans een paar keer per jaar alhoewel ze er eerst vooral een jaarlijks uitje van maakten. Ze hebben besloten om bij het Paviljoen te parkeren omdat het simpelweg de mooiste locatie is en er daarnaast een horecagelegenheid bij ligt. Van het Paviljoen maken ze zeker gebruik op deze zomerse dag. Ze maken eerst een kleine wandeling van hoogstens 2 uur en gaan hierna naar het Paviljoen. Ze sluiten altijd af door van het uitzicht te genieten bij het uitzichtpunt naast het Paviljoen. Ze storen zich hierbij wel vaak aan de drukte, met name de motorrijders die in groepen langs scheuren verpesten de stilte in de natuur.

Figuur 1 Bord bij ingang parkeerplaats paviljoen

Inhoudopgave

<i>1 Context onderzoek</i>	<i>4</i>
<i>2 Resultaten</i>	<i>5</i>
2.1 Karakterisering	5
2.2 Recreatiemotief.....	10
2.3 Gebruik.....	15
2.4 Waardering.....	27
<i>4 Vergelijking oude onderzoeksgegevens Posbank.....</i>	<i>33</i>
Literatuur	35
<i>Bijlagen</i>	<i>36</i>

1 Context onderzoek

Dit onderzoek is onderdeel van een grootschalig onderzoek naar het recreatief gebruik van de Veluwetransferia en de P-Veluwe. Voor dit onderzoek zijn op 12 verschillende locaties 3410 enquêtes afgenomen. In de eindrapport van dit onderzoek zijn de verschillende locaties met elkaar vergeleken (Beunen et al., 2010). In het eindrapport zijn ook de achterliggende visie en de methode beschreven. Dit rapport bevat een uitgebreide rapportage van de resultaten van de enquêtes die zijn afgenomen op het Veluwetransferium de Posbank.

Twee belangrijke parkeerlocaties in het Posbank-gebied zijn het Veluwetransferium en het parkeerterrein bij Paviljoen de Posbank. Bij het Veluwetransferium starten diverse wandel en fietsroutes. Ook staat hier het bezoekerscentrum van Natuurmonumenten waar regelmatig exposities worden gehouden en waar van alles te doen is voor kinderen. Bij de winkel zijn fiets en wandelkaarten te koop en mountainbikers moeten hier een verplichte vergunning kopen om in het gebied in mogen. Naast het Transferium ligt een IVN tuin en is het mogelijk om fietsen te huren. Aansluitend ligt in het bezoekerscentrum een horecagelegenheid. Het Veluwetransferium bevat uit drie parkeerterreinen. Het hoofdparkerterrein ligt bij het bezoekerscentrum (zie figuur 2), daarnaast ligt een klein parkeerterrein bij het restaurant “De Ruif” (zie figuur 3), het derde parkeerterrein ligt eerder op de toegangsweg naast het bezoekerscentrum naast het restaurant “Prins Heerlijk” (zie figuur 4). Bij het Posbank Paviljoen staat het restaurant Paviljoen centraal. Ook daar vandaan zijn er diverse wandelroutes. Daarnaast biedt de locatie een mooi uitzicht over het gebied.

Tabel 1 aantal afgenomen enquêtes Postbank

	Veluwetransferium		Paviljoen de Posbank	
Weekend	# enquêtes	# deel 2	# enquêtes	# deel 2
Weekend 23/24 mei 2009	202	69	149	66
Weekend 15/16 augustus 2009	220	86	156	103
Weekend 17/18 oktober	297	135	191	113
Totaal deellocales	719	290	496	282
Totaal	1215 waarvan 572 deel 2= 47 %			

Figuur 2 Hoofdparkerterrein bezoekerscentrum

Figuur 3 Parkeerterrein restaurant de Ruif

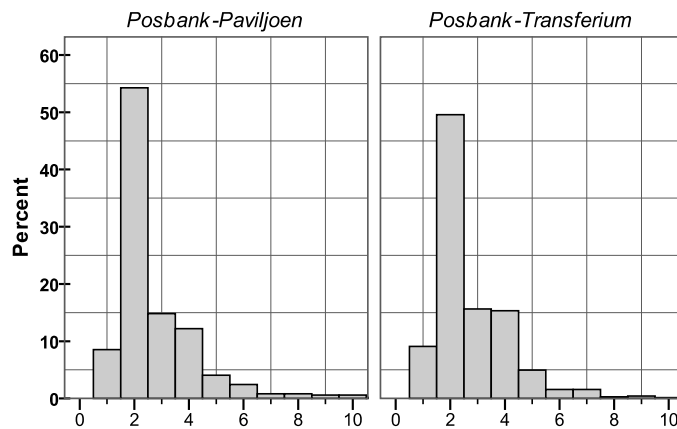
Figuur 4 Parkeerterrein Prins Heerlijk

2 Resultaten

2.1 Karakterisering

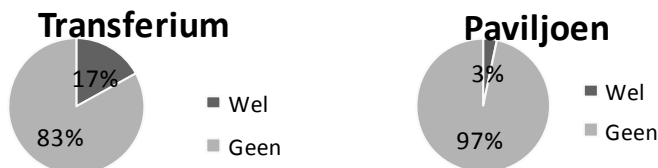
Groepsgrootte en groepskarakterisering

Figuur 5 presenteert de gemiddelde groepsgrootte bij het Posbank Transferium (2,83) en het Paviljoen (2,90). Bij het Paviljoen komen mensen vooral met zijn tweeën. Dit komt overeen met het Transferium, alhoewel hier ook iets vaker grotere groepen komen. Dit is terug te zien in het percentage wat kinderen meeneemt. Bij het Posbank-Transferium komt 31% van de bezoekers met kinderen. Bij het Paviljoen is dit percentage 26% (zie figuur 40).

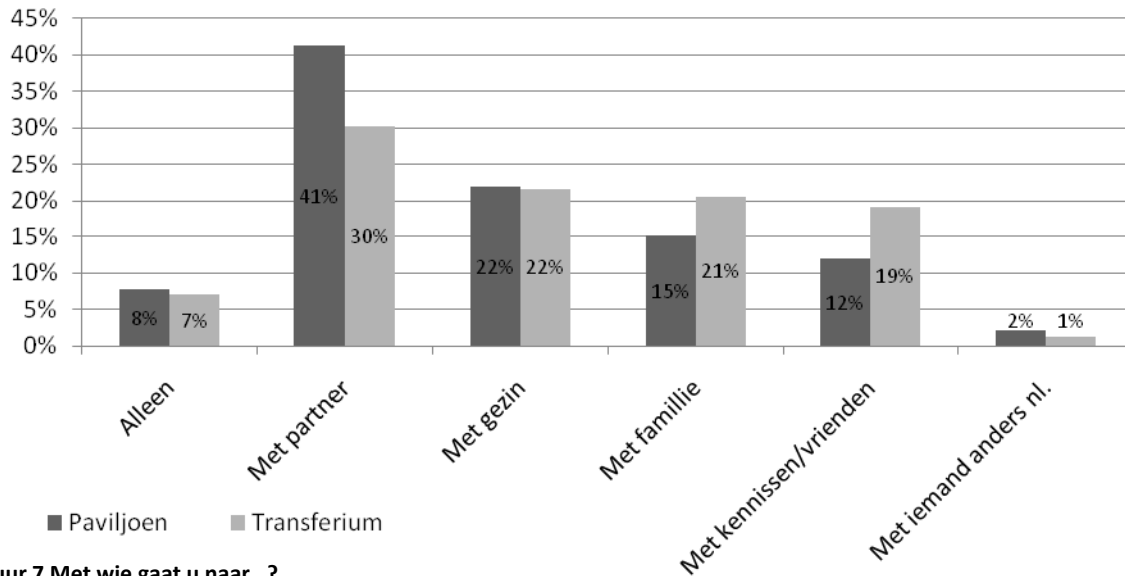
Figuur 5 Groepsgrootte

Overeenkomstig is het percentage wat de hond meeneemt, dit is voor het Paviljoen en Transferium respectievelijk 8% en 7%. Wel is een verschil zichtbaar wanneer er wordt gekeken naar het percentage wat de fiets meeneemt. Dit percentage is bij het Transferium (17%) veel hoger in vergelijking met het Paviljoen (3%) (zie figuur 6). Tijdens het enquêteren viel ook op dat met name in de ochtenduren het Transferium veel wordt gebruikt door opstartende mountainbikers.

Figuur 6 Wel of niet fietsen mee

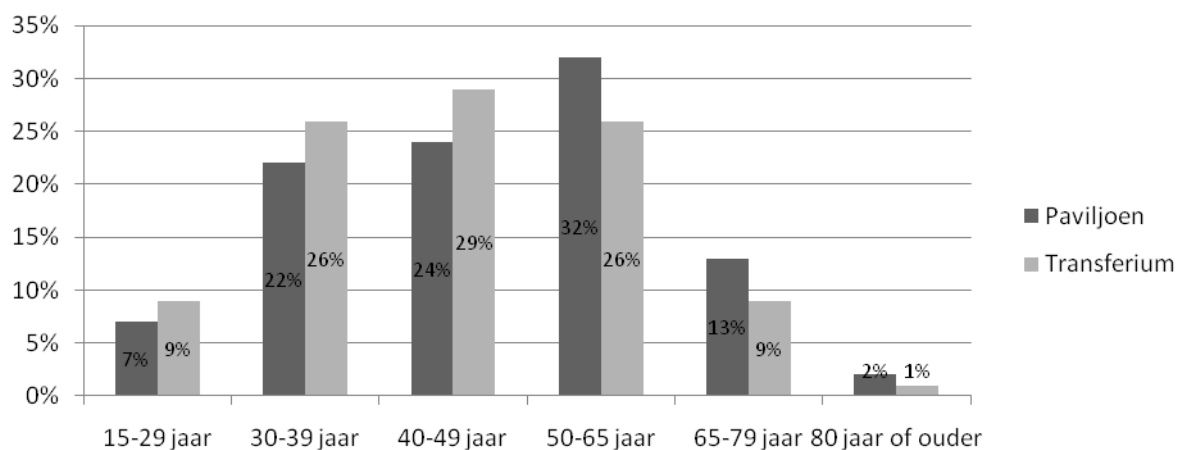
Een ander verschil tussen beide locaties komt naar voren in figuur 7. Hier wordt het verschil in groepsgrootte bevestigd. Bij het Paviljoen komen de mensen vaak met hun partner (41%). Terwijl bij het Transferium de groepen meer gemengd zijn. Met name de percentages van mensen die meestal met familieleden (21%) of met kennissen/vrienden (19%) komen liggen hier hoog. In vergelijking met de overige locaties scoren beide locaties vooral hoog in het aandeel vrienden/kennissen.

Figuur 7 Met wie gaat u naar...?

Leeftijd

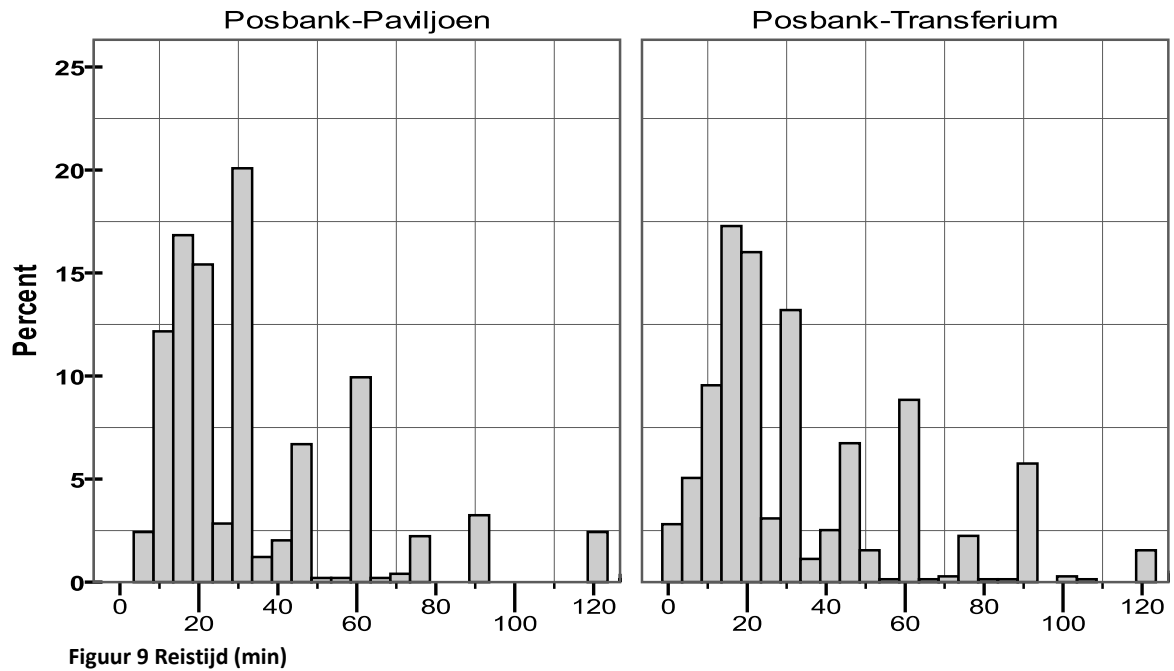
Uit figuur 8 valt af te lezen dat er een verschil zit in de leeftijd van de bezoekers van beide deellocaties. Bij het Transferium komt een overwegend jonger publiek. In vergelijking met de overige locaties wordt het Transferium door een jong publiek bezocht en het Paviljoen door een gemiddeld publiek.

Figuur 8 Wat is uw leeftijd?

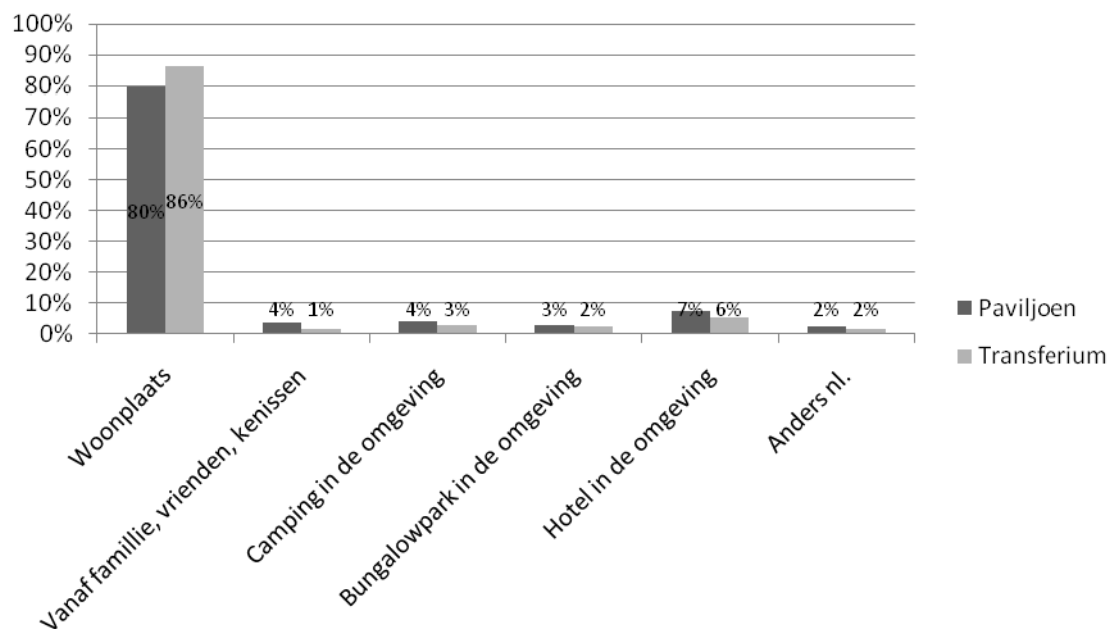
Reistijd

De gemiddelde reistijden van beide deellocaties zijn nagenoeg gelijk. Toch ligt de reistijd gemiddeld bij het Transferium lager dan bij het Paviljoen. Het Transferium wordt dus bezocht door mensen die dichterbij wonen. De gemiddelde reistijden op de Posbank liggen erg hoog in vergelijking met de overige locaties. Het publiek wat naar de Posbank komt is dus minder lokaal dan bij de overige locaties.

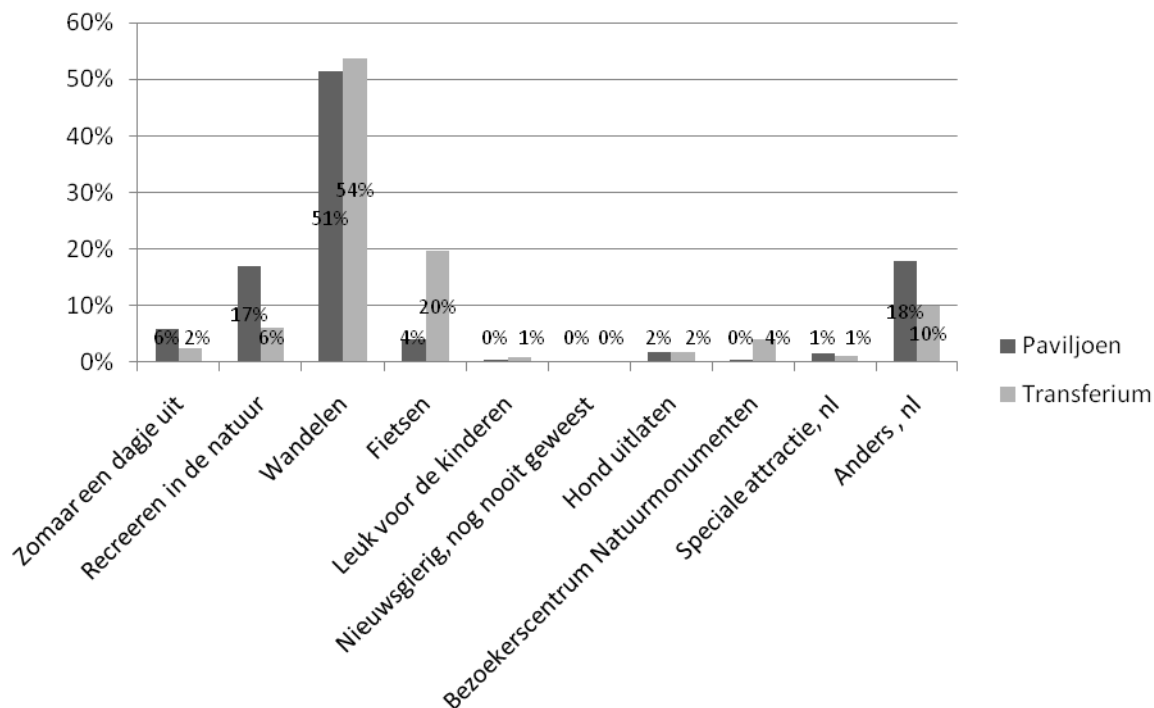
Herkomst

Uit figuur 10 blijkt dat een groep van 86% komt vanaf de woonplaats, bij het Paviljoen is dit percentage 80%. Net zoals bij de overige locaties zijn er weinig mensen die vanaf een vakantieadres komen. Cumulatief komt bij het Paviljoen (14%) vanaf een vakantieadres en bij het Transferium is dit 11%.

Figuur 10 Waar komt u vandaan?

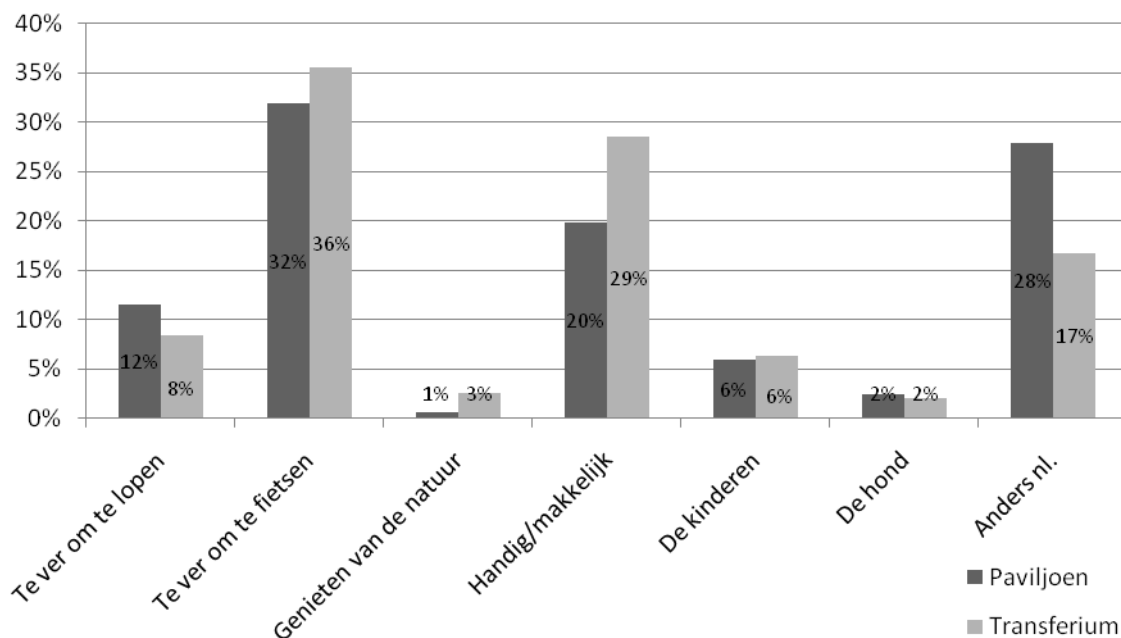
2.2 Recreatiemotief

Figuur 11 Met welk doel bent u naar dit gebied gekomen?

Bij de Posbank locaties is het wandelen de meest genoemde reden om naar het gebied te komen (53%) (zie figuur 11). Bij het Transferium komt (20%) om te fietsen, terwijl bij het Paviljoen dit amper een rol speelt (4%). Ook het bezoekerscentrum van Natuurmonumenten wordt genoemd (4%), alleen zijn er weinig mensen die speciaal voor dit doel naar het Transferium gaan. Bij het Paviljoen scoort recreëren erg hoog (17%). In de categorie anders, nl en speciale attractie, nl werd bij beide locaties horeca als belangrijke reden gegeven (33x). Tevens werd hardlopen veelvuldig genoemd (12x). Verder werd bij het Transferium mountainbiken aangegeven (8x) en steppen (5x), terwijl bij het Paviljoen de heide specifiek werd genoemd (18x).

Reden komst met auto

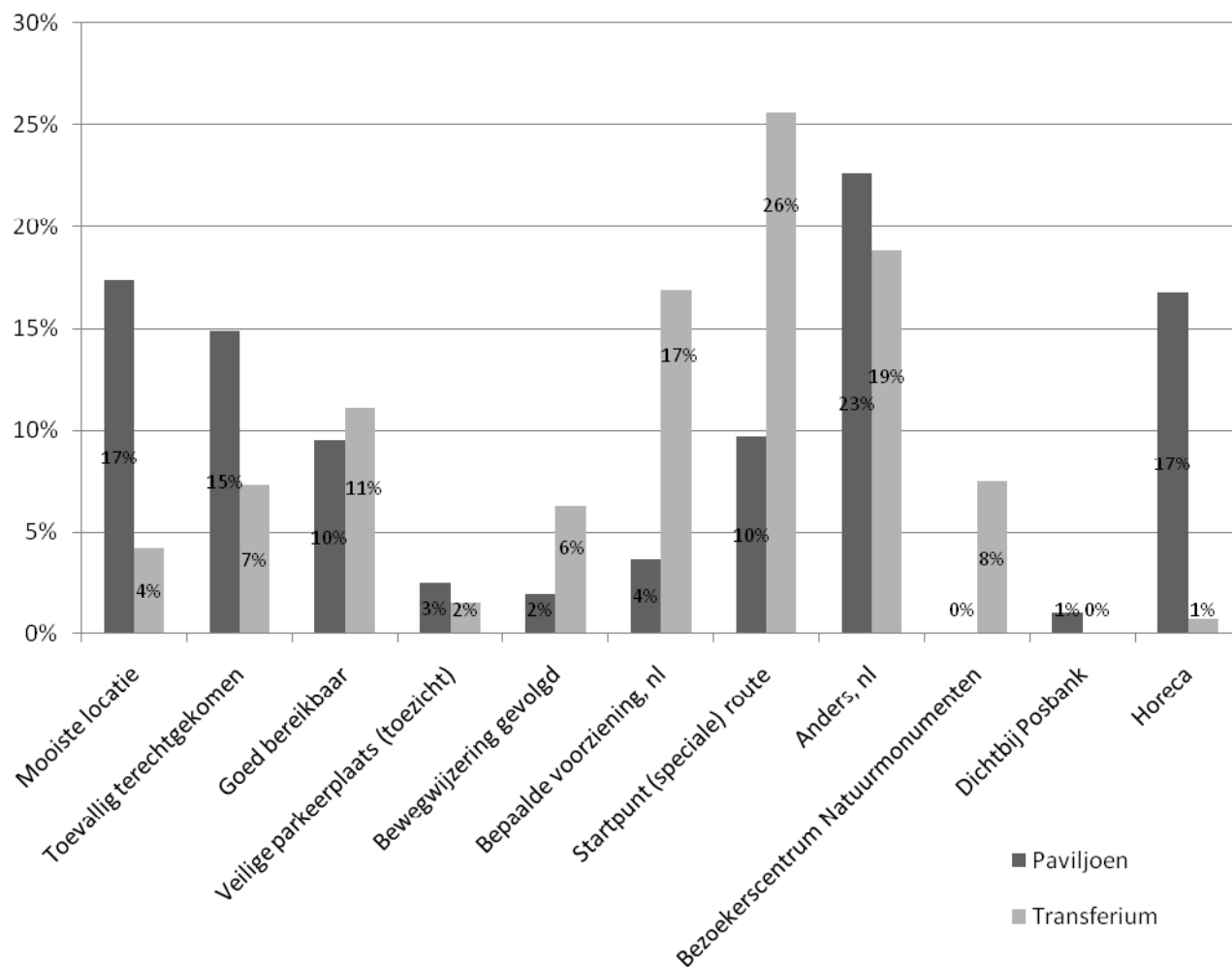

Figuur 12 Wat is voor u de belangrijkste reden om met de auto te komen?

De afstand blijkt ook voor de Posbank de belangrijkste reden te zijn om met de auto te komen (zie figuur 12). Daarnaast komt een groot gedeelte vanwege het gemak (25%)

De categorie “anders, nl” is met gemiddeld 21% ook relatief groot. Hierin zit ook een aantal mensen die hier afstand hebben geformuleerd (30x). De slechte of het gebrek aan OV verbinding bleek voor veel mensen de belangrijkste reden (52x). Daarnaast werd hier ook de snelheid aangegeven (24x). Ook gegeven is de reden slecht ter been/gehandicapt/blessure (25x). Een deel geeft ook aan niet eerst moe te willen worden op een oninteressant stuk (8x). Een deel neemt ook de fiets/step mee achterop naar het gebied om een toertocht starten (24x). Een deel is op doorreis (11x). Naar het Paviljoen gaan mensen ook met de auto omdat het te steil is om naar toe te fietsen (6x).

Parkeerkeuze

Figuur 13 Waarom parkeert u uw auto juist op dit parkeerterrein?

Bij de vraag waarom men juist op dit parkeerterrein parkeert, noemde een relatief groot aantal bezoekers het “bezoekerscentrum”, “dichtbij Posbank” of “horeca”. Daarom zijn deze als extra variabelen in de grafiek neergezet. Bij het Paviljoen springen er twee redenen uit. Een groep van 17% parkeert bij het Paviljoen vanwege de horeca gelegenheid. Een even groot gedeelte van 17% komt naar het Paviljoen omdat dit de mooiste locatie is. In tegenstelling tot het Paviljoen komt een gedeelte bij het Transferium terecht vanwege de bewegwijzering (6%) en het bezoekerscentrum (8%) (zie figuur 14). De categorie “voor bepaalde voorziening” is met 17% erg groot, er worden bij het transferium dan ook meerdere antwoorden geformuleerd. Zo scoort de fiets en stepverhuur hoog (18x), de schaapskooi (5x) en de VVV (10x) (waar de mountainbike vergunning te koop is). Een ander opvallend verschil is het aantal mensen wat speciaal vanwege de startroutes parkeert. Dit is bij het Transferium 26% veel hoger dan bij het Paviljoen 10%.

Bij de categorie anders is voor beide locaties gemeld dat het een bekende plaats is (45x). Men komt ook omdat men daar heeft afgesproken (16x). De centrale ligging is ook regelmatig genoemd (19x), met name bij het Paviljoen. Bij beide parkeerplaatsen geeft men aan dat men daar parkeert omdat er voldoende parkeerplekken zijn. Bij het Paviljoen meldt men dit 12x en bij het transferium 27x. Specifiek wordt het uitzicht bij het Paviljoen genoemd (6x) en de heide (5x). Specifiek bij Transferium dat men geen andere plek weet (7x), dicht bij restaurants Prins Heerlijk en Ruif (7x) en dicht bij het bos (6x).

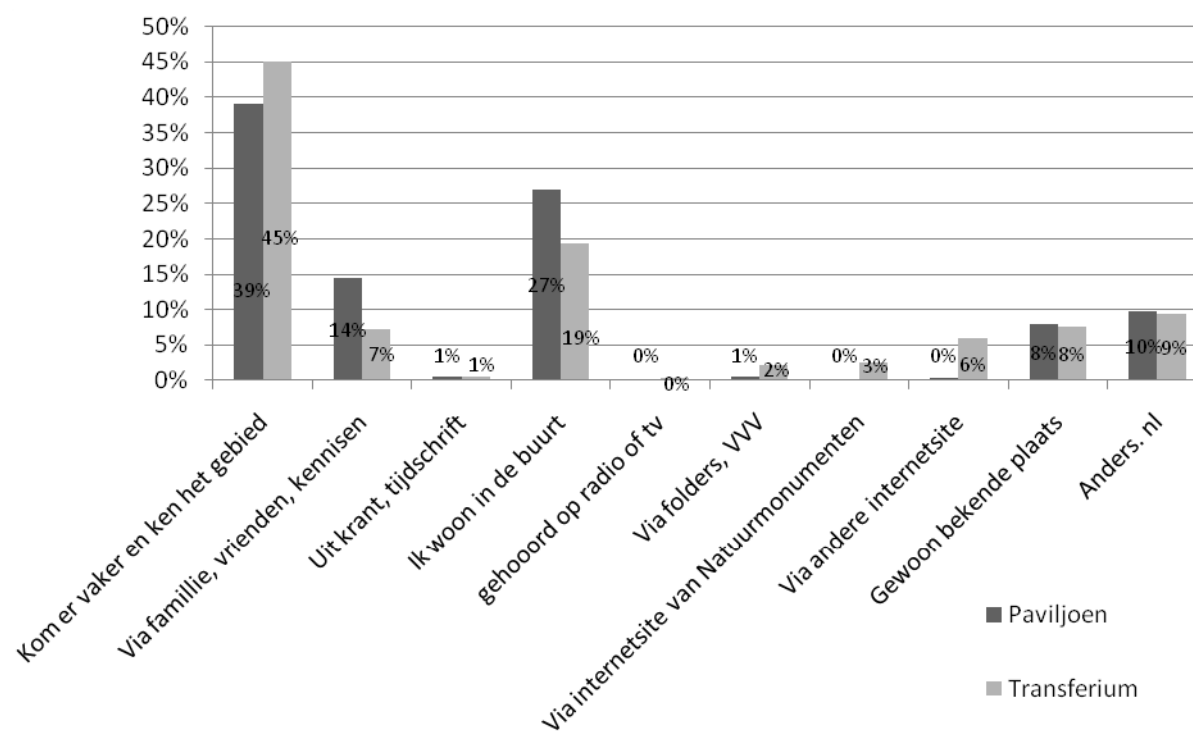

Figuur 14 Bezoekerscentrum

Informatiebron

Bij beide Posbank locaties scoren “ik kom er vaker en ken het gebied” (43%) evenals “ik woon in de buurt” (23%) gemiddeld hoog. Tevens scoren beide locaties hoog bij de categorie “gewoon een bekende plaats”. De Posbank heeft dus een bekende naam. Verschillen zitten er in de categorie “via familie, vrienden of kennissen”, hier scoort het Paviljoen hoger (14%) ten opzichte van het Transferium (7%).

In de categorie “anders, nl” geeft een deel weer aan voorafgaand aan hun bezoek niet gehoord of gelezen te hebben over het gebied (16x). Het was bekend van vroeger (25x), een deel kent het gebied ook vanuit hun werk bij het bezoekerscentrum, paviljoen en/of natuurbeheer (9x). Verder blijkt dat het transferium ook door het ANWB boekje bekendheid geniet (7x).

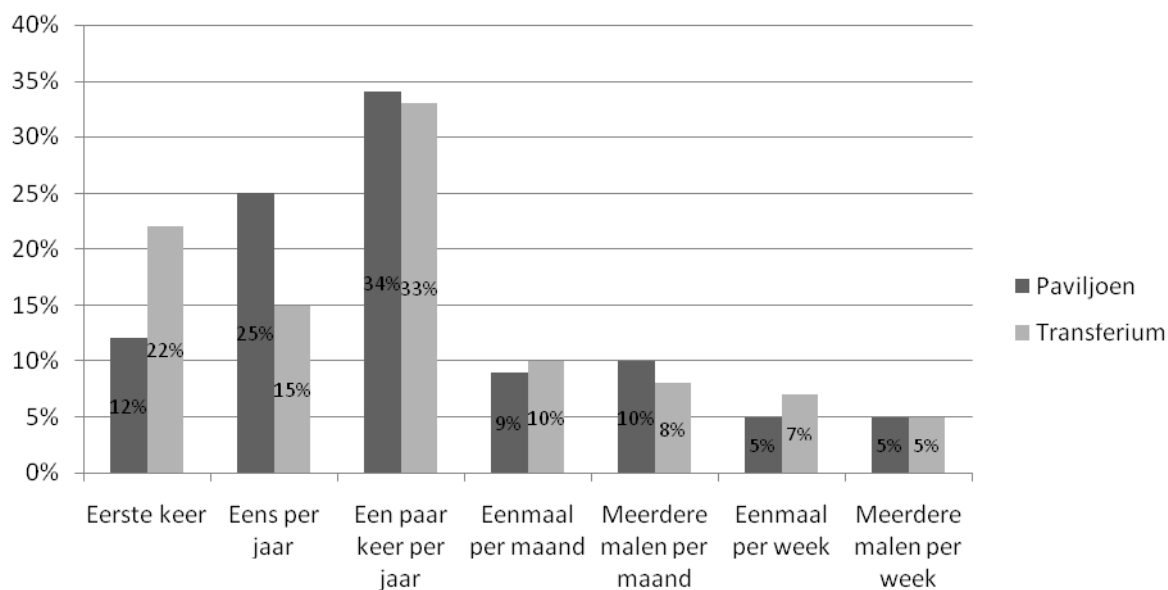

Figuur 15 Op welke wijze heeft u voorafgaand aan uw bezoek gehoord of gelezen over dit gebied?

2.3 Gebruik

Bezoekfrequentie

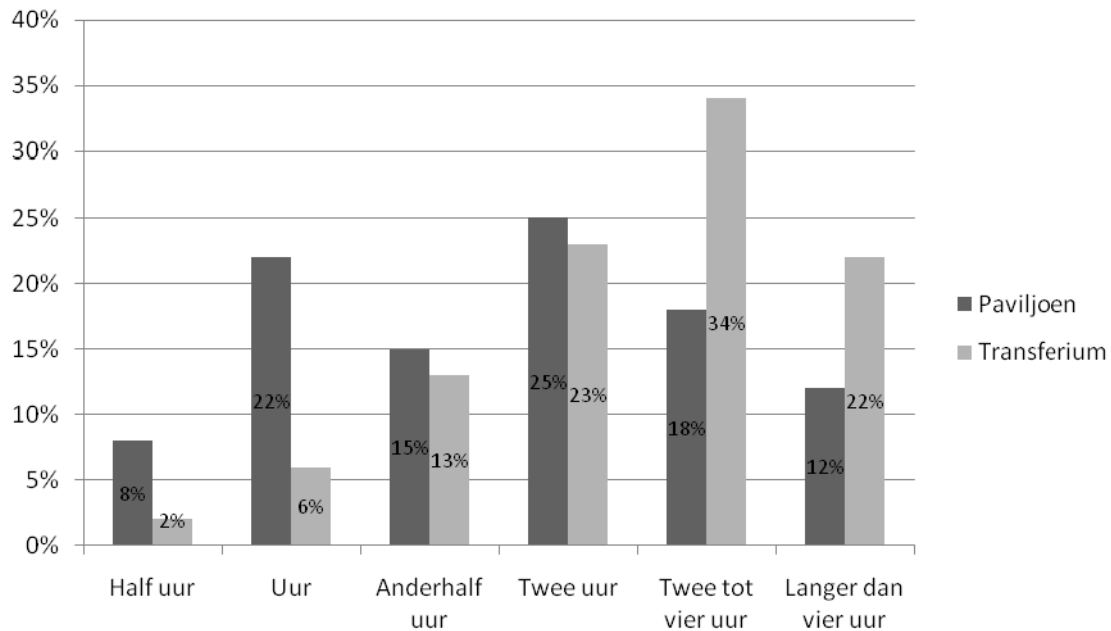
Het patroon van het Transferium is vergelijkbaar met de overige locaties. De meeste mensen bezoeken de locatie “een paar keer per jaar” (33%) en een deel van de bezoekers (22%) komt voor “de eerste keer”. Echter het Paviljoen vertoont een afwijkend patroon ten opzichte van de overige locaties. Het percentage bezoekers wat voor de eerste keer een bezoek brengt ligt een stuk lager (12%) en het percentage bezoekers wat eens per jaar komt (25%) ligt een stuk hoger. Het Paviljoen wordt dus met name gebruikt voor jaarlijkse uitjes, maar er zijn weinig mensen die nog nooit op het Paviljoen zijn geweest.

Figuur 16 Hoe vaak bezoekt u het Paviljoen/Transferium?

Verblijftijd

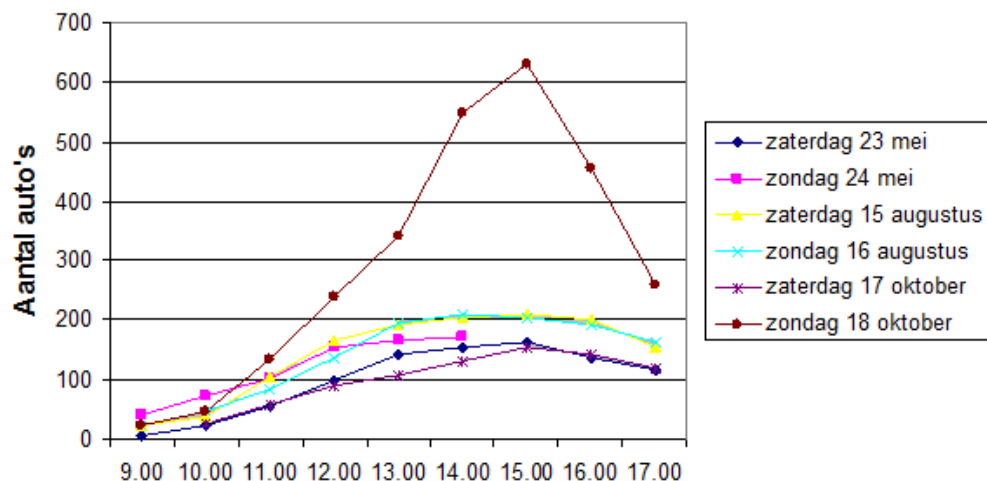
Bezoekers is gevraagd hoelang zij meestal in het gebied verblijven. Bij zowel het Transferium als het Paviljoen weet 1% dit nog niet. De overige resultaten zijn weergegeven in figuur 17. Het patroon van het Paviljoen is overeenkomstig met de overige locaties. Bij het Transferium blijven de mensen lang ten opzichte van de overige locaties. De meeste mensen blijven zo'n 2 tot 4 uur in het gebied (34%). Daarnaast blijft er hier ook een groot aandeel mensen langer dan 4 uur in het gebied (22%).

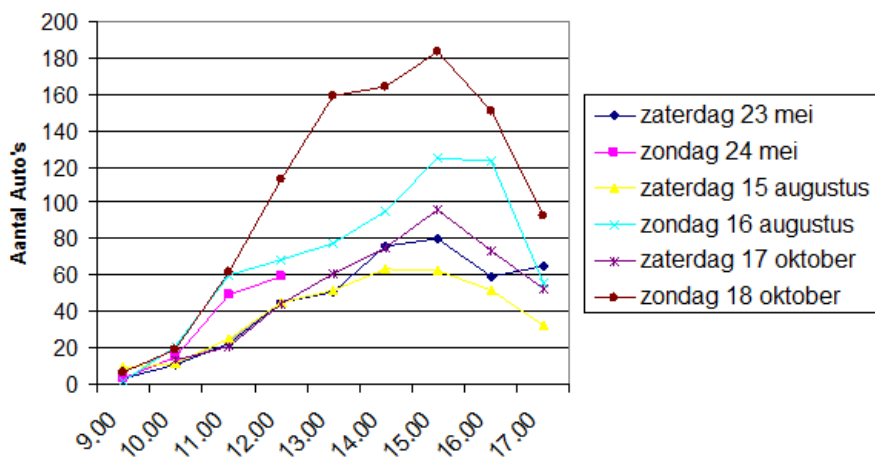
Figuur 17 Hoe lang blijft u meestal in het gebied?

Bezoekersaantallen

Tijdens het enquêteren is elk uur het aantal auto's op de parkeerterreinen geteld om inzicht te krijgen in het bezoekpatroon. In figuur 18 en 19 staan de resultaten van de Posbank locaties weergegeven. In vergelijking met de overige locaties is het Transferium de drukste bezochte locatie gevolgd door het Paviljoen. Net zoals bij de overige locaties stijgt het aantal auto's tot een uur of 15:00-16:00, wanneer het weer sterk afneemt. De zondagen worden in het algemeen beter bezocht.

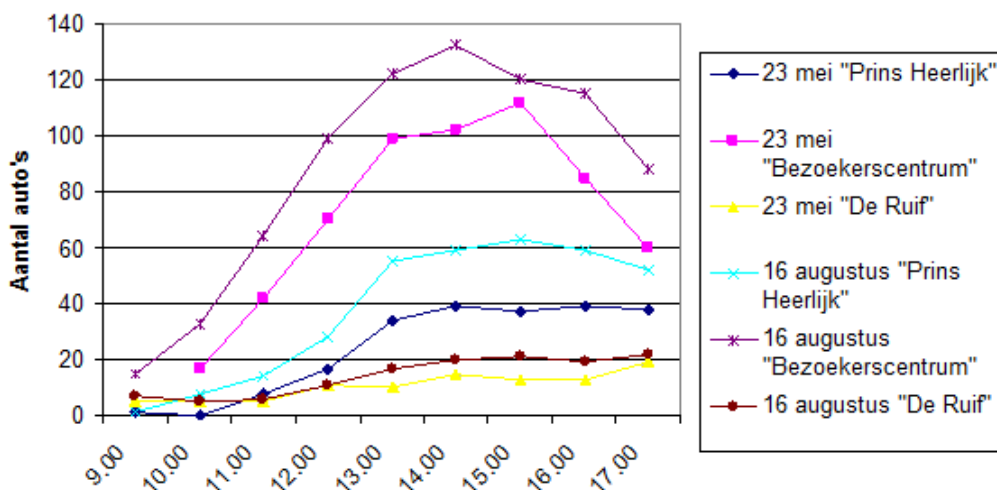

Figuur 18 Aantal geparkeerde auto's op het Veluwetransferium de Posbank per uur

Figuur 19 Aantal geparkeerde auto's bij Paviljoen de Posbank per uur

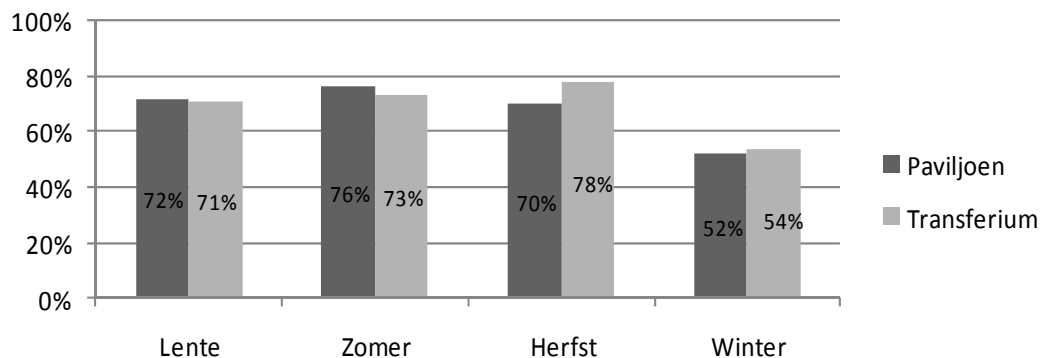
Doordat het Transferium uit een drietal parkeerterreinen bestaat is in figuur 20 onderscheid gemaakt tussen deze parkeerlocaties. Over het algemeen parkeren de meeste bezoekers bij het parkeerterrein naast het bezoekerscentrum, gevolgd door de parkeerplaats bij Prins Heerlijk. Het kleinste aantal parkeert naast restaurant de Ruif. De onderstaande grafieken van de data zaterdag 23 mei en zondag 16 augustus geven een representatief beeld van de verhoudingen op de parkeerterreinen.

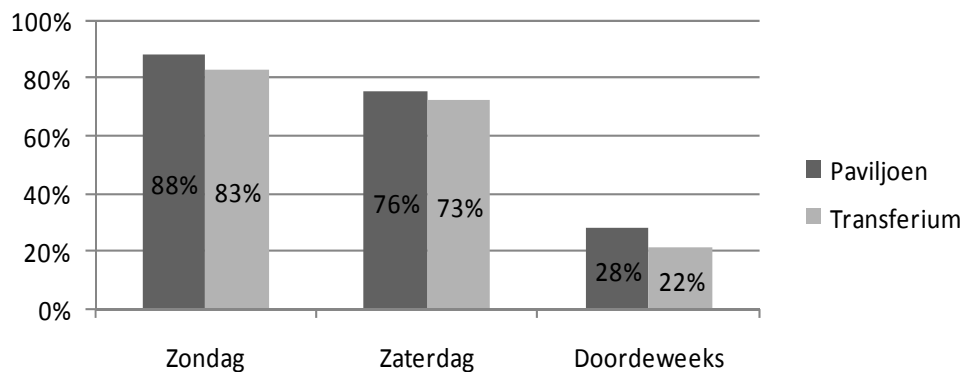
Figuur 20 Aantal geparkeerde auto's op de parkeerterreinen bij het Veluwetransferium per uur

Seizoen- en dagbezoek

Beide deel locaties van de Posbank vertonen een gelijk patroon (figuur 21) Tussen de seizoenen lente, zomer en herfst zit weinig verschil. Gedurende het hele jaar wordt de locatie dus ongeveer gelijk bezocht. Dit geldt alleen niet voor de winter, deze scoort duidelijk lager.

Figuur 21 Seizoensbezoek

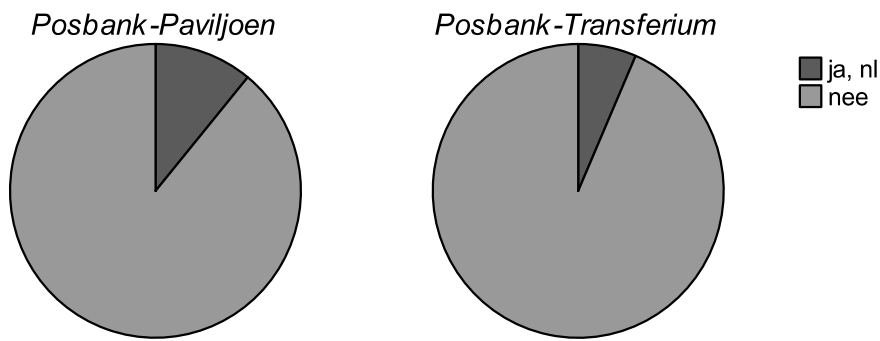
Figuur 22 Dagbezoek

Voor het dagbezoek geldt eigenlijk hetzelfde. Bij beide Posbank locaties wordt de zondag het best bezocht. Dit is in overeenstemming met het bezoekpatroon uit figuur 18 en 19. Tussen het weekend en doordeweeks zit een groot verschil. Als wordt gevraagd waarom men het gebied op een bepaalde dag bezoekt, blijkt dit net zoals bij de overige locaties dat voor de meeste mensen geldt dat ze op andere dagen moeten werken en het het beste uitkomt (zie figuur 44). Voor de Posbank locaties geldt dat een deel van de mensen (24%) doordeweeks gaat omdat het dan rustiger is in het gebied. Uit de categorie “anders” blijkt eens te meer dat het weer belangrijk is voor mensen om te besluiten om op een bepaalde dag naar het gebied te gaan (38x). Het Transferium blijkt daarnaast gebruikt te worden om af te spreken (9x).

Eerder/Later

Bij het Paviljoen geven iets meer respondenten (11%) aan eerder met de auto op de Veluwe te zijn geweest ten opzichte van het Transferium (7%). Bij het Transferium wordt Prins Heerlijk hier genoemd (2x), bij het Paviljoen Rozendaal (6x), Carolinahoeve (3x) en het bezoekerscentrum (3x). De overige locaties waren verschillend dus gezien het aantal enquêtes is er geen sprake van een relatie met een ander deel van de Veluwe.

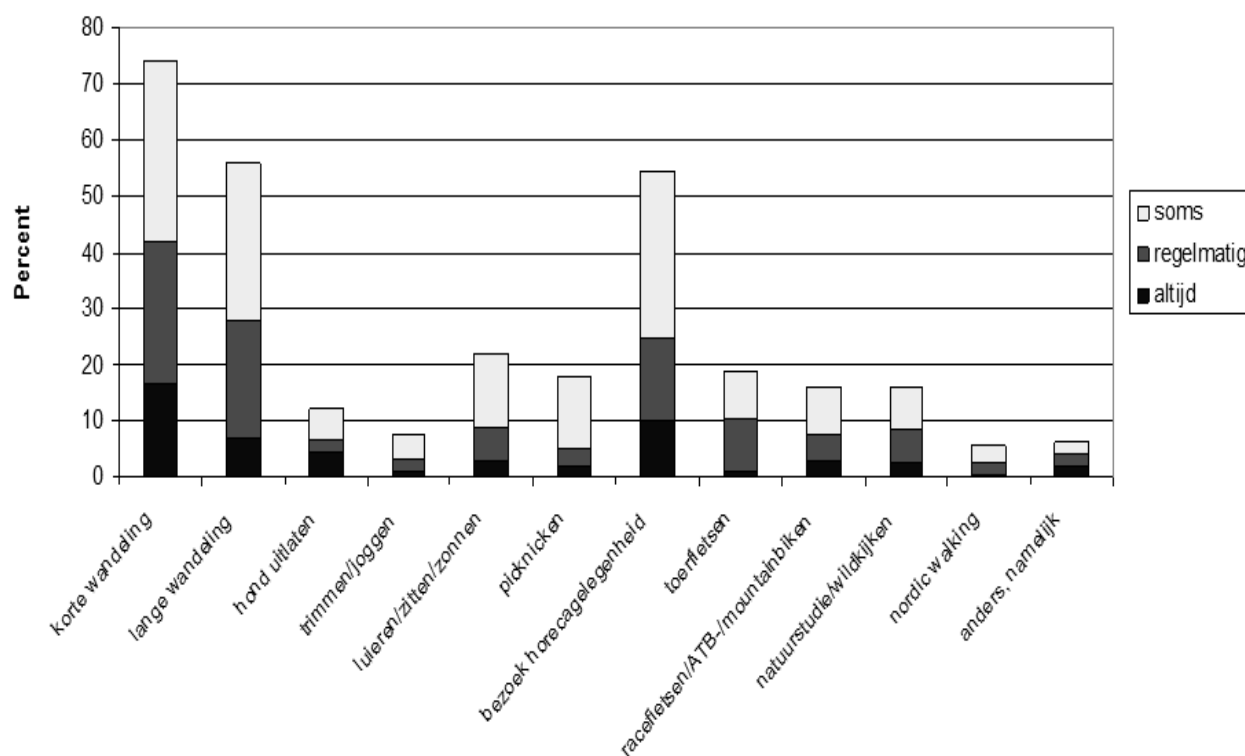
Ook na een bezoek aan de Posbank bestaat er nauwelijks een relatie, slechts 8% geeft bij het Paviljoen aan later nog een ander deel te bezoeken en 9% bij het Transferium (figuur 45). Bij het Paviljoen is dit restaurant Caroline Hoeve (3x) en Eerbeek (4x), bij het Transferium wordt Arnhem enkele malen genoemd (3x).

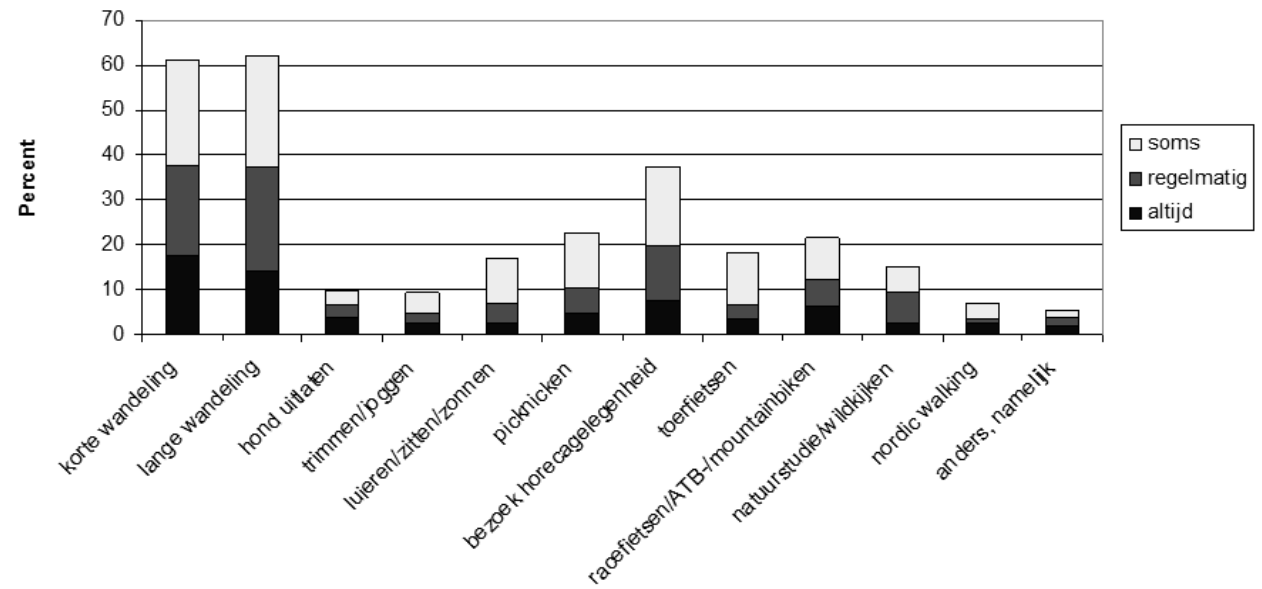
Figuur 23 Bent u vandaag eerder met de auto op de Veluwe geweest?

Activiteiten

De wandeling is overeenkomstig met de overige locaties ook erg populair bij de Posbank locaties (zie figuur 24 en 25). Opvallend is wel dat bij het Posbank Transferium de lange wandeling vaker wordt gekozen dan de korte wandeling. Daarnaast scoren bij beide locaties de horecagelegenheden erg hoog, bij het Paviljoen (54%) en bij het Transferium is dit (38%). Het uitlaten van de hond, trimmen en nordic walking zijn activiteiten die amper voorkomen. In vergelijking met de overige locaties zijn er relatief veel mensen die naar de Posbank komen om te racefietsen of om te mountainbiken. Dit percentage ligt iets hoger bij het Transferium (21%) in vergelijking met het Paviljoen (16%). Bij het Paviljoen is een relatief hoog percentage wat luiert (22%). In de categorie “anders, nl” wordt enkel fotograferen een aantal maal genoemd bij beide locaties (8x).

Figuur 24 Welke activiteiten verricht u meestal vanaf het Paviljoen?

Figuur 25 Welke activiteiten verricht u meestal vanaf het Transferium?

Voorzieningen

Uit figuur 24 en 25 blijkt dat er bij de Posbank van een veelvoud van voorzieningen gebruik wordt gemaakt. Bij het Paviljoen springen het restaurant Paviljoen alsmede het uitzichtpunt er boven uit. Daarnaast maakt men veelvuldig gebruik van de gemarkeerde routes (46%), het informatiebord (36%) en het bezoekerscentrum Natuurmonumenten (40%) (zie figuur 29 en 30). De laatste wordt veel beter bezocht bij het Transferium (77%). Ook scoren de gemarkeerde wandelroutes (61%) en de schaapskooi (49%) hier hoger (zie figuur 31 en 32). Men bezoekt hier ook veel horecagelegenheden, maar kiest naast het Paviljoen (52%) ook voor andere restaurants in de omgeving van het bezoekerscentrum (43%). Het aantal ATB'ers is bij het Transferium ook hoger (20%) ten opzichte van 12% bij het Paviljoen.

Voorzieningen Paviljoen

Figuur 29 Het Paviljoen

Speelplaats naast het Paviljoen

Figuur 30 Uitzichtpunt Paviljoen

Wandelroute Paviljoen

Het valt op dat er weinig voorzieningen worden gemist op de Posbank locaties als we de genoemde aantallen afzetten tegen het aantal afgenomen enquêtes. Net zoals bij elke locatie wordt het tekort aan zitbanken het meest genoemd (17x). Gezien de negatieve opmerkingen over het zwerfafval komt ook tekort aan prullenbakken aan het licht (17x). Toiletten worden ook door een aantal mensen gemist (11x). Bij het transferium geeft een enkeling aan dat er behoefte is aan een kraantje (5x), bij het Paviljoen (2x)

Transferium

Figuur 31 Transferium IVN tuin

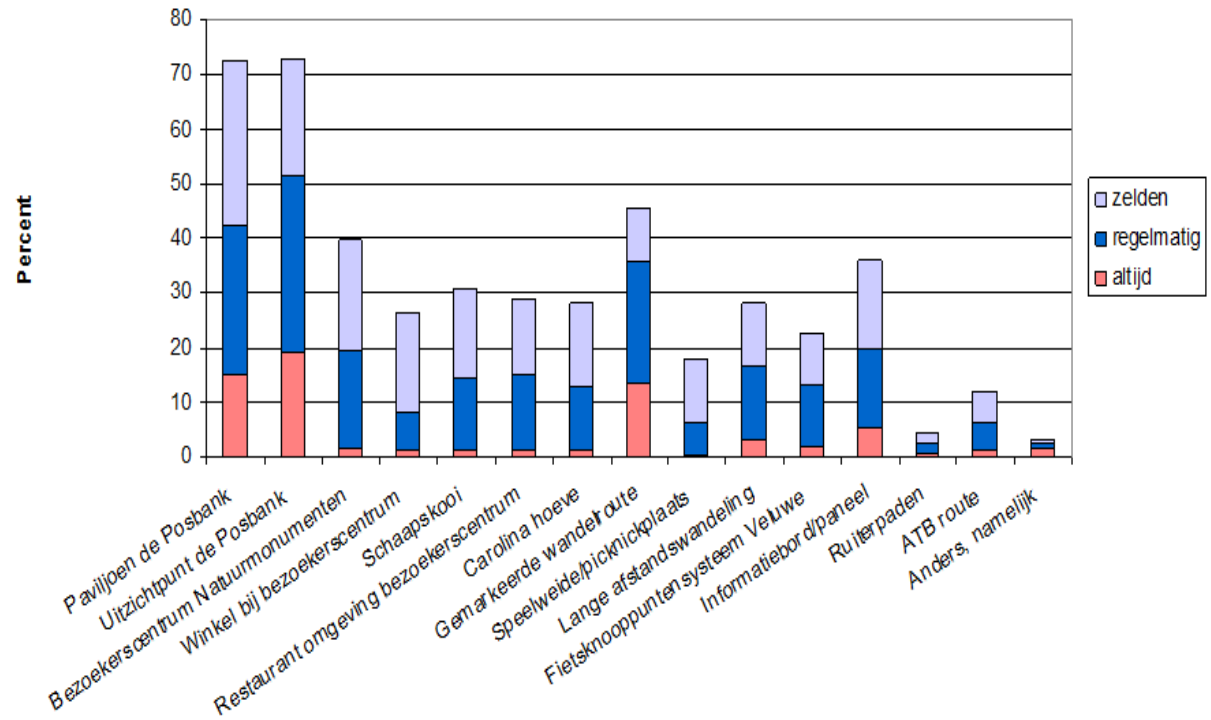
Bezoekerscentrum

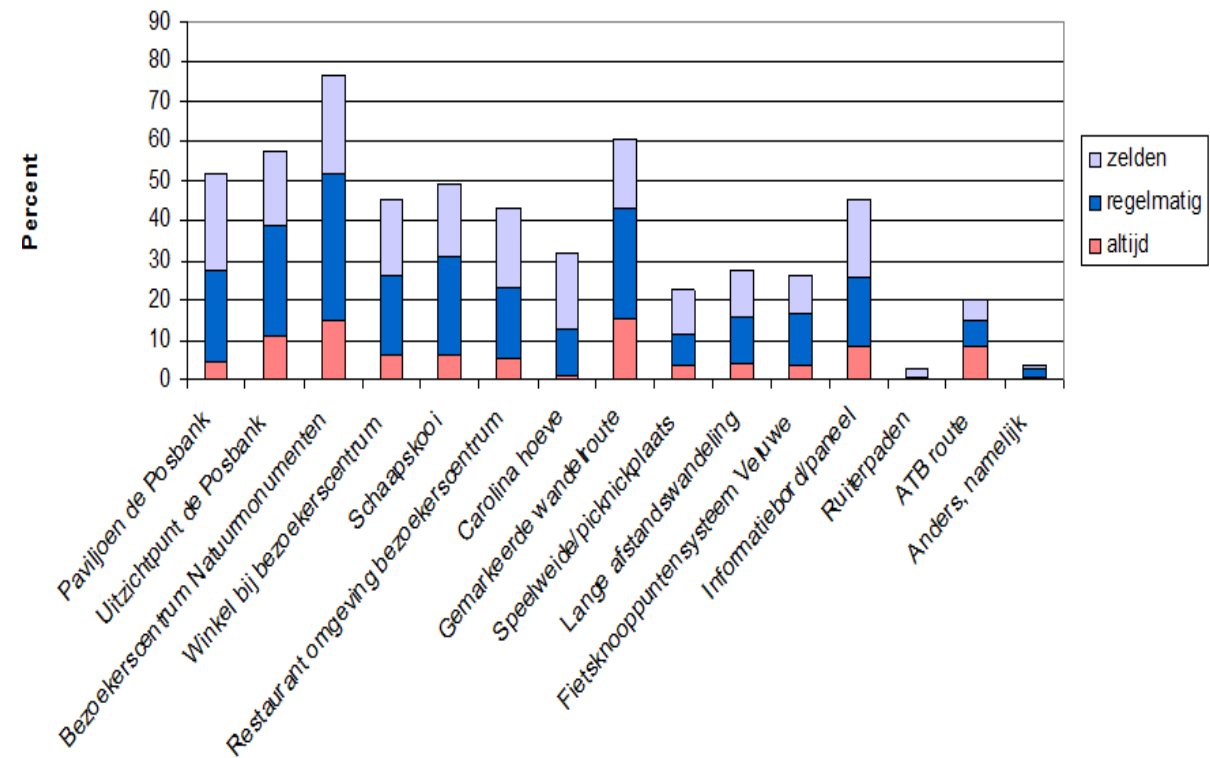
Figuur 32 Speelweide bezoekerscentrum

Fietsverhuur naast bezoekerscentrum

Figuur 33 Van welke voorzieningen rondom het Paviljoen maakt u wel eens gebruik?

Figuur 34 Van welke voorzieningen rondom het Transferium maakt u wel eens gebruik?

2.4 Waardering

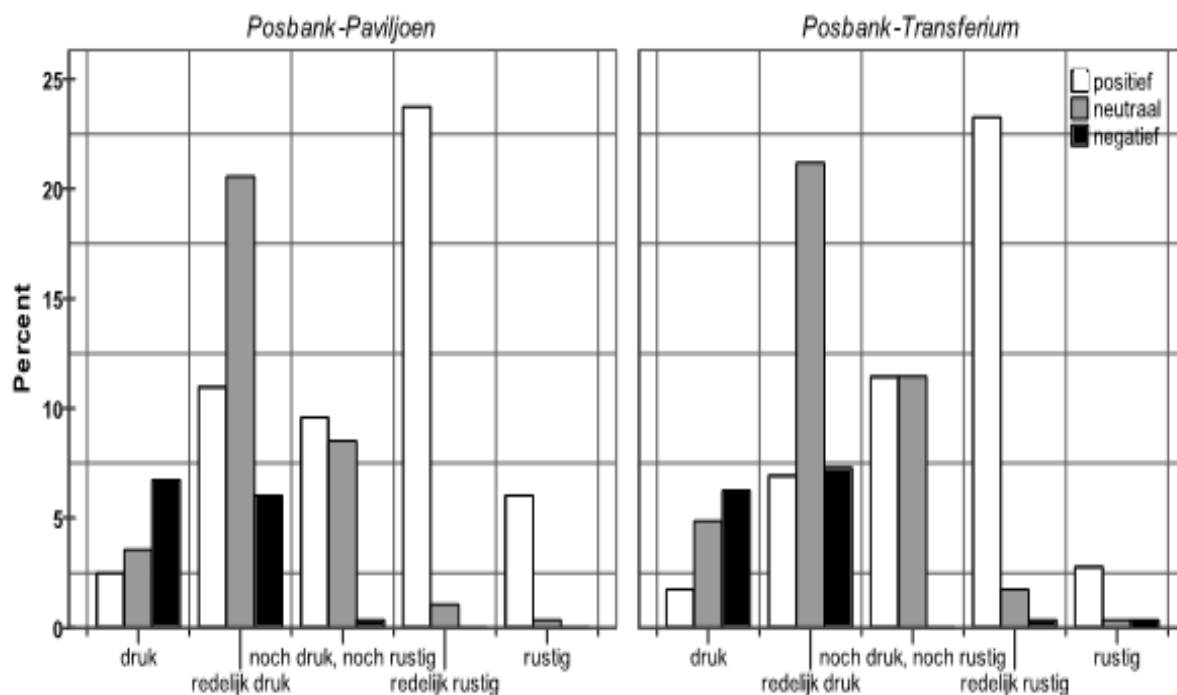
Drukke waardering

De beide Posbank locaties vertonen een afwijkend beeld ten opzichte van de overige locaties. Als enige locatie ervaren de mensen het gebied als druk. Het Paviljoen wordt net iets drukker ervaren als het Transferium. Bij het transferium wordt ook de weide naast het bezoekerscentrum gebruikt om de drukte op te vangen (zie afbeelding figuur 35).

Figuur 35 Weide naast bezoekerscentrum

Respondenten is gevraagd deze drukte ook te waarderen. Hoewel er ook een groep is die de drukte positief inschat, bij de categorieën “redelijk druk” en “druk” beslaat deze groep (22%). Echter het merendeel schat deze drukte neutraal (51) of negatief (27) in (zie figuur 45).

Figuur 36 Hoe ervaart u de bezoekdrukke in het gebied?

Cijfer

Respondenten is gevraagd een cijfer te geven, bij het Paviljoen is dit niet gevraagd. De mensen gaven het Transferium gemiddeld een 7,9.

Stellingen

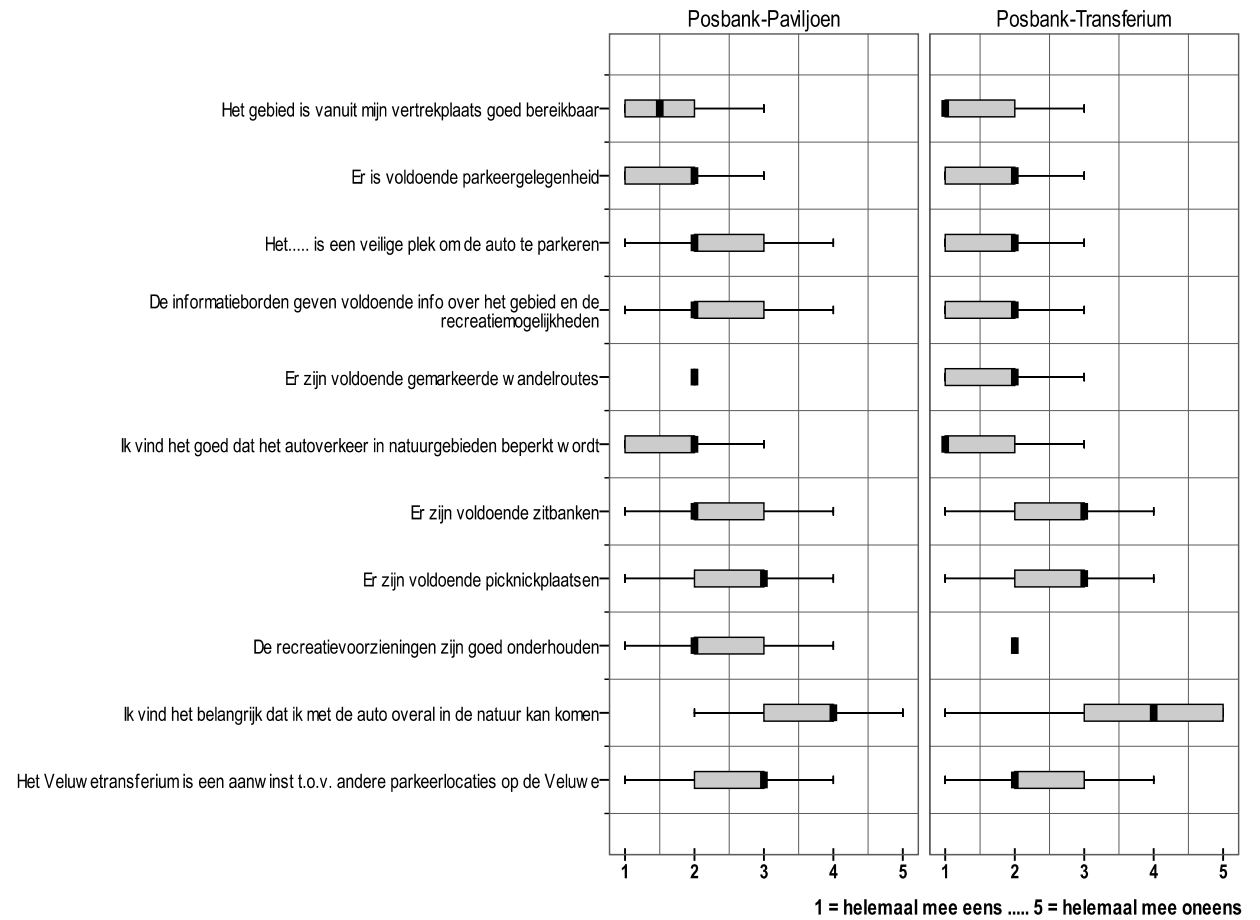
In de box plot van figuur 38 staan de resultaten van een elftal stellingen weergegeven. In het algemeen is er een tevredenheid bij de recreant. De bereikbaarheid is goed, maar de parkeergelegenheid scoort absoluut gezien hoog, maar relatief laag in vergelijking met de overige locatie. De veiligheid van het Paviljoen wordt laag ingeschat, evenals de informatievoorzieningen op de informatieborden. Ook over het onderhoud is men bij het Paviljoen ontevreden, terwijl men bij het Transferium dit hoger waardeert.

Figuur 37 Beperkte informatievoorziening bij het Paviljoen

Men vindt dat het autogebruik in natuurgebieden beperkt moet worden en over het algemeen vindt men het niet belangrijk om met de auto overall in de natuur te kunnen komen al zijn de meningen hier meer over verdeelt.

Men is ontevreden over het aanbod in zitbanken en picknickplaatsen, dit is overeenkomstig met de overige locaties. Men is verdeelt over de vraag of het Veluwe transferium een aanwinst is. Op het Transferium zijn ze hierover net wat positiever dan bij het Paviljoen.

Figuur 38 In hoeverre bent u het eens met de bovenstaande stellingen?

Hinder

Er wordt relatief veel hinder ondervonden op de Posbank ten opzichte van de andere locaties. Dit lijkt met name te worden veroorzaakt door de drukte (zie figuur 39). Al eerder is weergegeven dat bij de Posbank men de drukte als enige druk waardeert en dit is doorgaans negatief.

Figuur 39 Drukke bij het Paviljoen

Bij beide locaties wordt veel geklaagd over het zwerfafval (30x). Maar ook over de drukte (30x) en loslopende honden (16x) worden als hinder ervaren bij het Paviljoen.

De mountainbikers en fietsers vormen de grootste hinderbron. Met name het feit dat de voetpaden met de mountainbike routes deels overlappen zorgt voor gevaarlijke situaties (45x) met name bij bezoekers van het transferium speelt dit. De groepen motorrijders die door het gebied toeren storen de recreanten bij het Paviljoen (21x) erg.

3 Conclusies/aanbevelingen

Transferium

Het Veluwetransferium de Posbank biedt een veelvoud aan voorzieningen voor de bezoekers. De parkeerplaats heeft een grote capaciteit die uitgebreid kan worden door de weide open te gooien. Het Transferium is vooral het startpunt voor actieve mensen die het frequent bezoeken. Zij komen vanwege de wandeltochten en deze zijn soms erg lang gezien de lange verblijftijd in het gebied. Weinig mensen komen om te luieren. Het Transferium is ook het startpunt voor mountainbikers, deze starten vooral in de ochtend met hun tochten. Het Transferium is dan ook een goede plek voor mensen om met elkaar af te spreken. Bij het Transferium is een goede informatievoorziening en de parkeerplaats wordt goed onderhouden. Het publiek is aan de jonge kant en erg gemengd. De bezoekers zijn erg tevreden over het Transferium. Het transferium is wel druk, maar de capaciteit is voldoende om grote groepen mensen te ontvangen. Mensen ondervinden nogal eens last van de mix van mountainbikers en wandelaars en het gebrek aan een OV-verbinding werkt autogebruik in de hand.

Paviljoen

Het Paviljoen heeft een nationale uitstraling vanwege het restaurant en het uitzichtpunt over de Posbank. Dit trekt een groep recreanten die het bezoek vooral als een uitje beschouwen. Zij ondernemen minder lange wandelingen en luieren ook rondom het Paviljoen. Een kopje koffie en genieten van het uitzicht horen bij het bezoek. De zomer is het populairste seizoen. Het bezoek is doorgaans niet zo lang, ondanks dat men van ver weg komt. Het publiek is er wat ouder en bestaat vooral uit echtparen. Het gebied wordt als druk ervaren. Tevens zorgen de groepen motorrijders voor geluidsoverlast.

4 Vergelijking oude onderzoeksgegevens Posbank

In maart 2005 is het onderzoek “Gemotoriseerd recreatieverkeer in het Posbank-gebied, onderzoek naar kansrijke sturingsmaatregelen voor het gemotoriseerde recreatieverkeer in Nationaal Park Veluwezoom” afgerond door de leerstoelgroep Landgebruikplanning in opdracht van de provincie Gelderland (Regnerus, 2005). Doel van het onderzoek was om een overzicht te geven van kansrijke sturingsmaatregelen om de verkeersdruk op het binnengebied van de Posbank te laten afnemen, met name de mogelijke effecten van een Natuurtransferia zijn in dit kader onderzocht.

Om deze doelstelling te realiseren zijn is ook de achtergrond van de recreant in beeld gebracht. Dit zodat verschillende recreatieve alternatieven aangeboden konden worden die beter aansluiten bij de wensen en behoeften van de recreant. Hiervoor zijn op vijf dagen enquêtes onder de auto bezoekers afgenomen op de drie grootste en meeste gebruikte parkeerterreinen, bij Lappendeken, bij Heuven (bezoekerscentrum) en bij het Paviljoen. Voor dit onderzoek werden in totaal 755 mensen in Oktober (inclusief eenmaal tijdens de herfstvakantie) geënquêteerd. De nieuwe Posbank gegevens bestaan uit 1215 enquêtes. In onderstaande alinea wordt dus de Posbank recreant uit 2004 (inclusief Lappendeken) vergeleken met de Posbank locaties Paviljoen en Transferium.

Door een verschillende focus in het onderzoek en verschillende vraagstellingen kunnen bepaalde gegevens niet altijd één op één met elkaar worden vergeleken ook al betreft het hetzelfde onderwerp.

Karakterisering van de recreant

De gemiddelde groepsgrootte in 2004 was 2,9. Dit is nagenoeg gelijk aan de nieuwe gegevens. Ook de verdeling van de antwoorden op de vraag met wie men meestal naar de Posbank gaat blijkt amper veranderd. De meeste mensen (33% in 2004) komen nog steeds met hun partner. Enkel het percentage wat met het gezin komt (27% in 2004) is wat afgenomen ten opzichte van 2009 (22% bij beide Posbank locaties). De vertrek locatie van de recreant is ongeveer hetzelfde gebleven. In 2004 gaf 80% aan van de woonplaats af te komen, in 2009 is dit 83%.

In het oude onderzoek wordt vermeldt dat er enig onderscheid is tussen de locaties als gekeken wordt naar de afstand die afgelegd wordt naar de parkeerplaats. Lappendeken trekt vooral mensen uit de nabije omgeving. Dit blijkt in 2009 ook nog het geval te zijn aangezien bij Lappendeken (90%) uit de nabije omgeving komt en de gemiddelde reistijd duidelijk onder de reistijden van de Posbank locaties ligt.

Recreatiemotief

Bij het recreatiedoel zijn verschillende antwoordcategorieën gebruikt waardoor vergelijken niet mogelijk is. Wel vermeldt het onderzoek in 2004 dat het Paviljoen vooral gebruikt wordt voor mensen die een dagje uit gaan, terwijl de sportende recreant duidelijk start vanaf het parkeerterrein bij Heuven (bezoekerscentrum).

Deze situatie lijkt nog steeds het geval te zijn in 2009. Ook wordt er melding van gemaakt dat meer recreanten naar Lappendeken komen omdat het er leuk is voor de kinderen. Aangezien in 2009 het hoogste percentage mensen die kinderen meenemen bij Lappendeken is, blijkt deze constatering nog altijd juist.

Recreatief gebruik

De meeste recreanten bezoeken het gebied nog steeds een paar keer per jaar. In 2004 was dit de meest gekozen optie (40%) en in 2009 is dit nog steeds het geval (33%). In 2004 wordt er ook onderscheid gemaakt tussen de verschillende locaties. Bezoekers die de eerste keer komen gaan vooral naar het bezoekerscentrum, recreanten die minder dan eenmaal per jaar een bezoek brengen rijden door tot aan het Paviljoen. Dit zelfde onderscheid blijft aanwezig in 2009.

Uit de verblijftijden uit 2004 blijkt dat de kortere verblijftijd bij het Paviljoen nog altijd bestaat in 2009 (zie tabel 11). Algemeen is er een lichte stijging van de verblijftijd. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat de groep die langer dan 4 uur in het gebied blijft duidelijk gestegen is.

	Paviljoen 2004	Bezoekerscentrum 2004	Paviljoen 2009	Bezoekerscentrum 2009
Geen idee	1%	2%	1%	1%
0-1 uur	34%	17%	29%	8%
1-2 uur	40%	41%	40%	37%
2-4 uur	18%	34%	18%	34%
Langer dan 4 uur	6%	6%	12%	22%

Tabel 11: verblijftijd vergelijking

Een vergelijking van de activiteiten die worden ondernomen in 2004 liet zien dat 61% een korte wandeling ondernam, 30% een bezoek bracht aan de horecagelegenheid en 22% een lange wandeling deed. Ook staat in het onderzoek dat 41% van de recreanten bij het Paviljoen een horecagelegenheid bezoekt ten opzichte van 21% bij het Transferium. Dit beeld is overeenkomstig met de huidige gegevens, alhoewel meer mensen een lange wandeling ondernemen, met name bij het Transferium en het bezoek aan de horecagelegenheid bij beide locaties is gestegen.

Waardering

Gevraagd naar gemiste voorzieningen bleek in 2004 de recreant erg tevreden, enkel werden toiletten en zitbanken veelvuldig genoemd, ook gaf een aantal recreanten aan dat er te weinig prullenbakken waren. In 2009 worden deze voorzieningen nog steeds genoemd, maar door een zeer klein aantal in vergelijking met het aantal afgenomen enquêtes.

De drukte ervaring van 2004 en 2009 zijn in tabel 12 weergegeven. Hieruit blijkt dat de drukte waardering meer naar het midden is geschoven. Minder respondenten ervaren het gebied echt als druk en meer mensen als

redelijk druk. Hetzelfde zien we aan de andere kant; minder mensen ervaren het gebied als rustig en meer respondenten als redelijk rustig.

	Paviljoen 2004	Bezoekerscentrum 2004	Paviljoen 2009	Bezoekerscentrum 2009
Druk	32%	25%	13%	13%
Redelijk druk	14%	19%	38%	35%
Noch druk, noch rustig	15%	16%	18%	23%
Redelijk rustig	15%	26%	25%	25%
Rustig	24%	14%	6%	4%

Tabel 12: vergelijking drukte ervaring

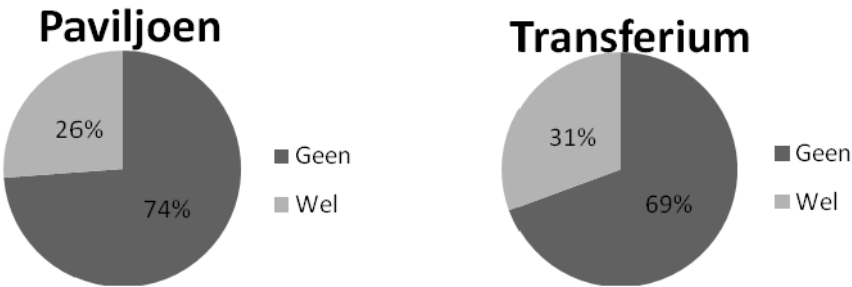
Conclusie

Het geschetste beeld in het onderzoek uit 2004 is grotendeels intact gebleven. Het Lappendeken wordt meer bezocht door mensen uit de nabije omgeving en wordt rustiger ervaren, terwijl de Posbank locaties ook mensen van verder weg ontvangen en druk wordt ervaren. De meeste bezoekers komen nog steeds een paar keer per jaar. Andermaal blijkt dus het routinegedrag van de recreant, bepaald patronen veranderen langzaam. Wel maken in 2009 meer mensen gebruik van de horecagelegenheden en verblijven zij ook doorgaans langer in het gebied en mensen ondernemen een langere wandelingen.

Literatuur

- Beunen, R., L. de Schutter & C.F. Jaarsma (2010) Het recreatief gebruik van Veluwetransferia & P-Veluwe. Leerstoelgroep Landgebruiksplanning, Wageningen Universiteit, Wageningen.
- Regnerus, H.D. (2005) *Gemotoriseerd recreatieverkeer in het Posbank-gebied, onderzoek naar kansrijke sturingsmaatregelen voor het gemotoriseerde recreatieverkeer in het Nationaal Park Veluwezoom*, Wageningen Studies in planning, analyse en ontwerp nr.2, maart 2005, Wageningen Universiteit, Wageningen.

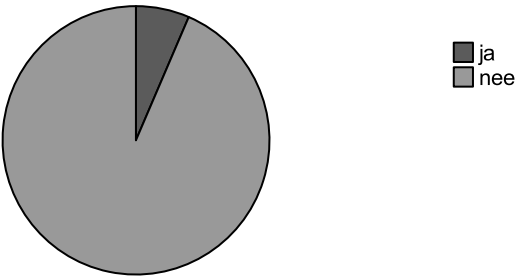
Bijlagen

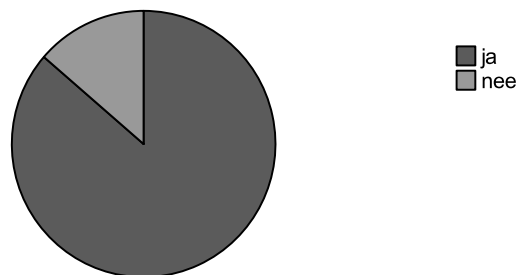
Figuur 40 Wel of geen kinderen mee?

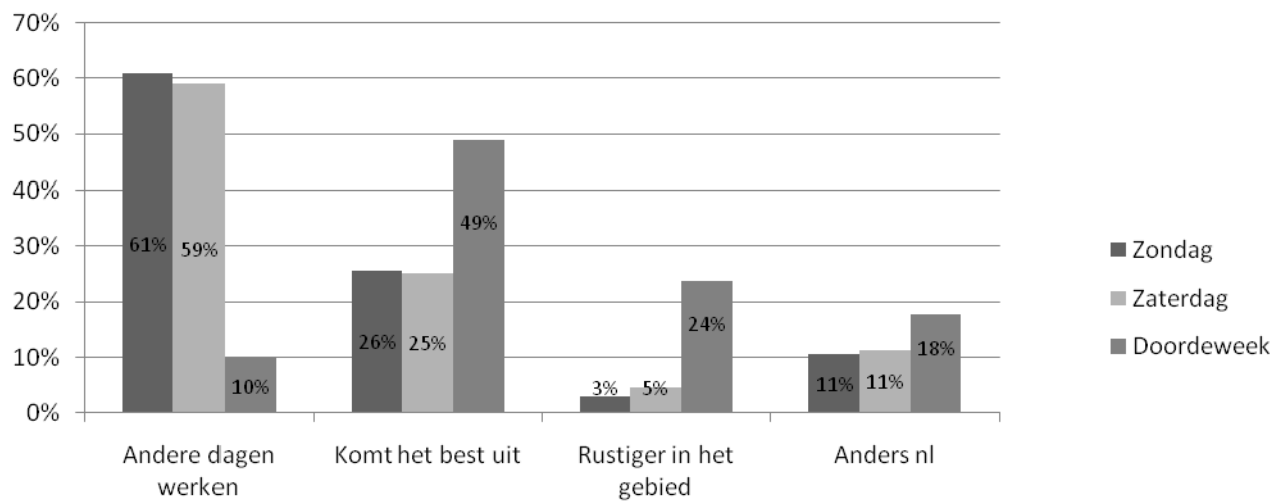
Figuur 41 Wel of geen hond mee?

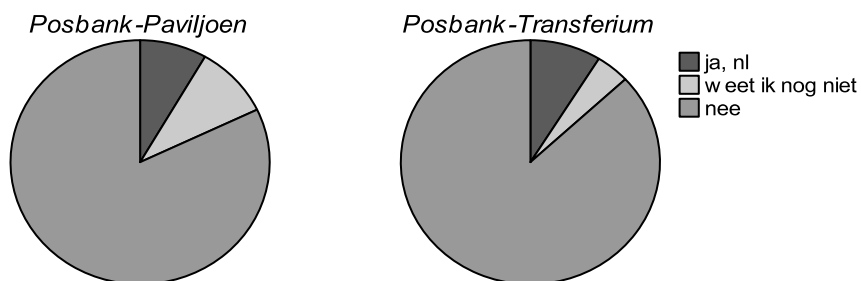
Figuur 42 Kende u de folder al?

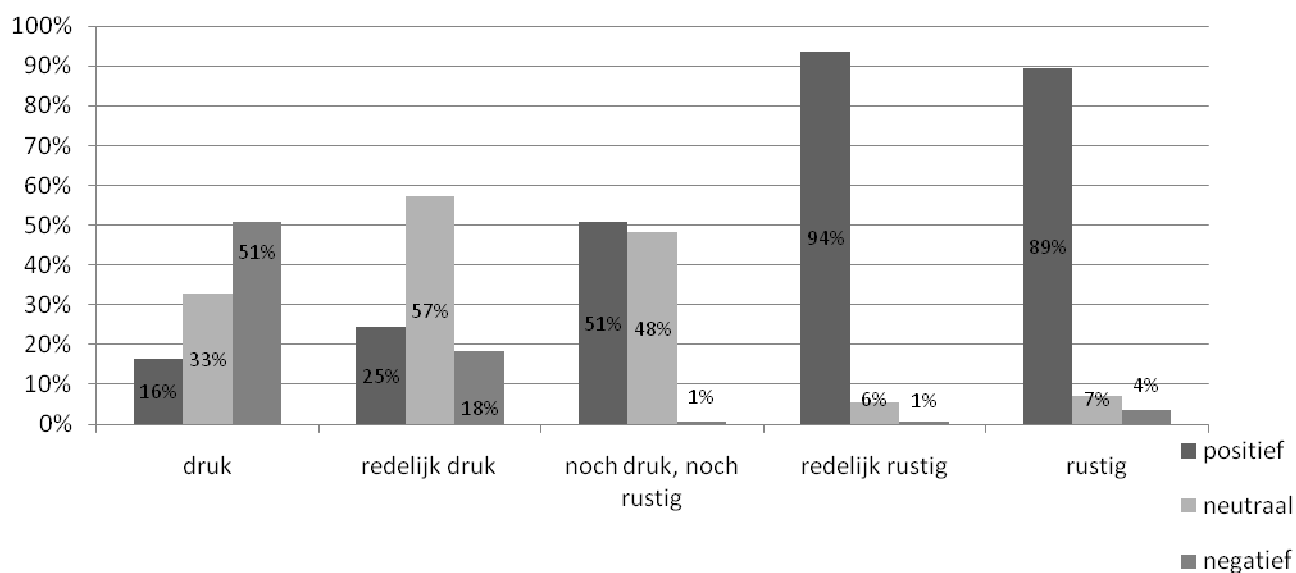
Figuur 43 Biedt de folder u nieuwe informatie?

Figuur 44 Waarom bezoekt u het gebied op deze dagen?

Figuur 45 Bent u van plan om later nog een ander deel van de Veluwe te bezoeken?

Figuur 45 Hoe ervaart u de bezoekerdruk in het gebied?